

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 571/2013-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 19. novembra 2013 predbežne prerokoval sťažnosť M. L., T., zastúpeného advokátom JUDr. V. L., P., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Trenčíne v konaní vedenom pod sp. zn. 23 To 148/2012 a jeho uznesením z 5. augusta 2013 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť M. L. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 10. októbra 2013 doručená sťažnosť M. L., T. (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského

súdu v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 23 To 148/2012 a jeho uznesením z 5. augusta 2013.

Sťažovateľ v sťažnosti uviedol, že rozsudkom Okresného súdu Prievidza (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 2 T 306/2010 z 8. augusta 2012 bol uznaný vinným z prečinu podvodu podľa § 221 ods. 1 a 2 Trestného zákona, za čo mu bol uložený podmienený trest odňatia slobody v trvaní 18 mesiacov, výkon ktorého mu bol podmiennečne odložený na skúšobnú dobu v trvaní 24 mesiacov. Podľa vyjadrenia sťažovateľa okresný súd ho v rozsudku zároveň zaviazal na náhradu škody a so zvyškom nároku bola poškodená odkázaná na občianskoprávne konanie. Sťažovateľ uviedol, že podľa okresného súdu sa mal trestného činu dopustiť tak, že v súvislosti s prevodom bytu mal poškodenej vystaviť pokladničný doklad na sumu vyššiu, než jej v skutočnosti vyplatil, pričom zvyšné peniaze jej nemal v úmysle vyplatiť vôbec, čím ju uviedol do omylu a spôsobil jej väčšiu škodu.

Sťažovateľ dodal, že proti rozsudku okresného súdu podal odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd uznesením sp. zn. 23 To 148/2012 z 5. augusta 2013 tak, že ho zamietol.

Sťažovateľ v sťažnosti vyslovil názor, že závery okresného súdu a krajského súdu o tom, že sa mal dopustiť trestného činu podvodu, sú zjavne neodôvodnené a svojvoľné. Podľa sťažovateľa sa krajský súd vôbec nevysporiadal s jeho tvrdeniami obsiahnutými v odvolaní, ktoré mali dokazovať jeho nevinu. V tejto súvislosti sťažovateľ poukázal na to, že pokladničný doklad jednoznačne svedčí o tom, že poškodená prevzala sumu 800 000 Sk, čo potvrdila aj svojím podpisom. Taktiež poukázal na to, že za poškodenú boli vyplatené všetky dlhy a na základe toho došlo k zrušeniu dražby. Sťažovateľ sa zmienil aj o tom, že suma, ktorú vyplatil poškodenej, bola riadne zaúčtovaná ako výdaj firmy. Sťažovateľ uviedol, že v konaní predložil všetky dôkazy o tom, že je nevinný, ale aj napriek tomu sa podľa neho krajský súd jeho námietkami nezaoberal.

Na základe uvedených skutočností sťažovateľ žiadal, aby ústavný súd prijal jeho sťažnosť na ďalšie konanie a aby v náleze vyslovil:

„Krajský súd v Trenčíne v konaní vedenom pod spisovou značkou 23 To 148/2012 porušil základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa §-u 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj jeho právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Uznesenie Krajského súdu v Trenčíne č. j. 23 To 148/2012 zo dňa 5. 8. 2013 sa zrušuje a vec sa vracia na ďalšie konanie.

Sťažovateľovi priznáva náhradu trov právneho zastúpenia, ktorý je povinný zaplatiť Krajský súd v Trenčíne. “

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Skúma pritom tak všeobecné, ako aj osobitné náležitosti návrhu (sťažnosti) podľa ustanovení § 20, § 50 a § 53 zákona o ústavnom súde vrátane okolností, ktoré by mohli byť dôvodom na jeho odmietnutie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (obdobne napr. III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06).

K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti, nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci, posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (m. m. IV. ÚS 62/08, III. ÚS 415/2011, IV. ÚS 362/09, III. ÚS 47/2013).

Arbitrárnosť a zjavná neodôvodnenosť rozhodnutí všeobecných súdov je najčastejšie daná rozporom súvislosti ich právnych argumentov a skutkových okolností prerokovaných prípadov s pravidlami formálnej logiky alebo absenciou jasných a zrozumiteľných odpovedí na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov, a obranou proti takému uplatneniu (napr. IV. ÚS 115/03). Okrem toho môže arbitrárnosť rozhodnutia všeobecného súdu vyplývať aj z ústavne nekonformného výkladu ustanovení právnych predpisov aplikovaných na prerokovaný skutkový prípad. Uvedené nedostatky pritom musia dosahovať mieru ústavnej relevancie, teda ich intenzita musí byť spôsobilá porušiť niektoré z práv uvedených v čl. 127 ods. 1 ústavy. Právomoc ústavného súdu konštatovať porušenie

základného práva účastníka konania pred všeobecným súdom na súdnu ochranu je založená v prípade, ak dospeje k záveru, že napadnuté rozhodnutie všeobecného súdu je v rozpore s požiadavkou ústavne konformného výkladu právnych predpisov (III. ÚS 434/2013).

Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia (po vykonaní dôkazov a ich vyhodnotení) skutkový stav a po použití relevantných právnych noriem vo veci rozhodnú za predpokladu, že skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné a že neboli prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces.

Podstatou námietok sťažovateľa boli tvrdenia o porušení jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením krajského súdu, pretože podľa jeho názoru aj napriek tomu, že v trestnom konaní predložil všetky dôkazy svedčiace pre záver o svojej nevine, krajský súd sa nimi vôbec nezaoberal.

Krajský súd v dôvodoch namietaného uznesenia konštatoval, že sa stotožnil so skutkovým stavom zisteným súdom prvého stupňa, a v tejto súvislosti uviedol:

„Obžalovaný M. L. spáchanie skutku poprel. Z trestnej činnosti je obžalovaný usvedčovaný výpoveďou svedkyne a poškodenej Z. M., ktorá v trestnom oznámení krátko po spáchaní skutku uviedla, že obžalovaný jej na rozdiel od dohodnutej kúpnej ceny za byt v sume 800 000 Sk... vyplatil len sumu 20 000 Sk s tým, že ostatok peňazí... jej vyplatí neskôr, pričom zvyšné peniaze vo výške 399 506 Sk (13 261,17 €) jej nevyplatil. Poškodená M. na svojom tvrdení zotrvala počas celého prípravného konania, vykonaných konfrontáciách, ako aj v konaní pred súdom. Na druhej strane proti tvrdeniu poškodenej stojí obrana obžalovaného podporovaná svedkami K. a B. L., bratom obžalovaného... ak by bolo pravdou, že pri vyplácaní peňazí za byt poškodenej bol s ním v aute prítomný aj svedok K., určite by tohto dôležitého svedka uvádzal už hneď pri vznesení obvinenia... s touto obranou... vyšiel na svetlo až keď bol vypočutý ako obvinený dňa 25. 06. 2009, teda po dlhšej dobe, takmer 2 roky po spáchaní skutku. Poškodená pri konfrontácii so svedkom K... jednoznačne uviedla, že svedka vidí po prvýkrát, a že s ním v žiadnom vozidle nesesedela... Poškodená pri konfrontácii s obžalovaným... jednoznačne uviedla, že kúpnu zmluvu ani

ostatné doklady pri podpise u notára nečítala, pretože tam nemala okuliare a obžalovaný ju veľmi súril. Dodala, že keď odchádzala od notára, že nemala v rukách žiadny doklad. Napokon je potrebné uviesť, že ani svedok B. L., brat obžalovaného, ktorý je konateľom spoločnosti F., s. r. o., T., pri svojej prvotnej výpovedi... svedka K. vôbec neuvádzal... ale tohto svedka uviedol až s odstupom času... Samotný svedok K. popísal priebeh odovzdávania peňazí, avšak keď bol pri konfrontácii s poškodenou požiadany, aby popísal budovu (notársky úrad), kde mali stáť s vozidlom, túto budovu vôbec popísať nevedel... Z uvedených dôvodov senát odvolacieho súdu výpovede svedka K. a brata obžalovaného B. L. považoval za tendenčné a účelové. Vzhľadom k vykonanej dôkaznej situácii senát odvolacieho súdu musel vychádzať pri preverení obrany obžalovaného aj z ďalších okolností prípadu. Tu je potrebné poznamenať, že vo výpovediach poškodenej neboli zistené tak závažné rozpory ako vo výpovediach a obrane obžalovaného. Pokiaľ ide o ďalšie dôvody, odvolací súd odkazuje na príslušnú časť napadnutého rozsudku, bez potreby ich v celom rozsahu opakovať.“

Na rozdiel od sťažovateľa ústavný súd zastáva názor, že krajský súd v namietanom uznesení, a to odvolávajúc sa na skutkové a právne závery súdu prvého stupňa, poskytol veľmi jednoznačný obraz o protiprávnom konaní sťažovateľa, ktoré subsumoval pod konkrétne ustanovenie osobitnej časti Trestného zákona (§ 221 ods. 1 a 2). Posúdením obsahu sťažovateľovho odvolania proti rozsudku okresného súdu a jeho postavením tvárou v tvár namietanému uzneseniu krajského súdu dospel ústavný súd k záveru, že odvolací súd reflektoval na všetky podstatné argumenty sťažovateľa.

Ústavný súd k tomu ďalej dopĺňa, že konajúci súd nie je povinný v odôvodnení svojho rozhodnutia dať na každý argument a návrh sťažovateľa podrobnú odpoveď. Všeobecný súd sa musí vysporiadať s tými námietkami, ktoré majú pre vec podstatný význam (obdobne I. ÚS 27/2011, III. ÚS 522/2011).

Podľa názoru ústavného súdu si krajský súd svoju povinnosť v tomto smere splnil. V odôvodnení rozhodnutia poukázal hlavne na to, ktoré dôkazy usvedčovali sťažovateľa zo spáchania prečinu podvodu. Krajský súd konštatoval stálosť dôkazov získaných

výpoveďou poškodenej či konfrontáciami s ňou. Naopak, poukázal na účelovosť dôkazov, ktoré na svoju obranu uvádzal sťažovateľ a svedkovia, ktorí mali dosvedčiť jeho nevinu. Výpovede týchto svedkov označil za tendenčné a v tejto súvislosti zároveň ozrejmil aj to, z akých dôvodov získali tieto dôkazy tvrdený status.

Ústavný súd teda konštatuje, že krajský súd svoje rozhodnutie dostatočne zdôvodnil a ak sa aj nezaoberal niektorými námietkami sťažovateľa (výsluchy A. a Š.), uvedením iných dôkazov a predstavením svojich úvah v procese hodnotenia dôkazov poskytol celkom logický obraz o vine sťažovateľa. Ústavný súd nemá dôvod vzhľadom na odôvodnenosť skutkových a právnych záverov akýmkoľvek spôsobom spochybňovať rozhodnutie krajského súdu.

S prihliadnutím na uvedené ústavný súd po preskúmaní napadnutého uznesenia krajského súdu dospel k záveru, že z hľadiska dodržania základných ústavnoprocených princípov ho nemožno považovať za ústavne neakceptovateľné.

V okolnostiach prípadu krajský súd náležite formuloval dôvody, ktoré ho viedli k vyslovenému záveru, a vzhľadom na to, že tieto dôvody ústavný súd nehodnotí ako svojvoľné, a tiež vzhľadom na nižšiu mieru ústavnej relevancie sťažovateľových námietok zastáva ústavný súd názor, že postupom krajského súdu ani jeho uznesením sp. zn. 23 To 148/2012 z 5. augusta 2013 k porušeniu sťažovateľovho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemohlo dôjsť.

Uznesenie krajského súdu nevykazuje znaky zjavných omylov v podstatných skutkových okolnostiach ani v právnom posúdení skutku. Ústavný súd ani nezistil existenciu skutočností svedčiacich o tom, že by napadnuté uznesenie bolo možné považovať za popierajúce zmysel práva na súdnu ochranu, pretože krajský súd odvolávajúc sa na skutkové zistenia okresného súdu a ním aplikovanú právnu normu svoje závery zrozumiteľne vysvetlil. Uvedené platí aj v prípade, keď sa zameranie právnych a iných úvah sťažovateľa uberalo iným smerom než verdikt krajského súdu, ktorý síce rozhodol

spôsobom, s ktorým sťažovateľ nesúhlasil, ale rozhodnutie dostatočne odôvodnil na základe vlastných myšlienkových postupov a hodnotení. K tomu ústavný súd poznamenáva, že ak sa konanie pred všeobecným súdom neskončí podľa želania účastníka konania, respektíve procesnej strany v konaní, táto okolnosť sama osebe nie je právnym základom pre namietnutie porušenia základného práva (napr. II. ÚS 54/02, III. ÚS 92/2012, III. ÚS 435/2013).

Uvedené skutočnosti boli podkladom na záver ústavného súdu o tom, že sťažnosť sťažovateľa je zjavne neopodstatnená, a preto ju ústavný súd z tohto dôvodu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol.

Sťažovateľ, zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom, v petite sťažnosti označil základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy ako základné právo podľa „§ 46 ods. 1 ústavy“. Keďže ústavný súd sťažnosť odmietol, považoval za právne bezvýznamné vyzývať sťažovateľa na odstránenie tohto nedostatku podania.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľa stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd bližšie nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 19. novembra 2013